

KÁLVINISTA SZEMLE

A SZLOVÁKIAI REFORMÁTUS KERESZTYÉN EGYHÁZ
HIVATALOS LAPJA

LXXXVII. évfolyam

12. szám

Komárom, 2016. december

Ára 35 cent

TERVEZNI, CSELEKEDNI, SZOLGÁLNI

Ebben az esztendőben a külső építkezések örömét élhettük meg a templomaink, imatermeink, parókiáink felújítása kapcsán, a Magyar Kormánytól kapott támogatásnak köszönhetően.

Ezért a rendkívüli támogatásért válaszoljunk hasonlóan bőkezűen: a jubileumi évben teljesítsük be a belénk vetett reményt. A ránk fordított támogatás értékének ne csak a megőrzését vállaljuk fel, hanem rendkívüli nagy kamattal, a közösségünk által hozzáadott értékkel növeljük meg hozamát. Kamatoztassuk a belénk vetett bizalmat!

Tisztelettel kérem a fiatal magyar református családokat, hogy vállalják a gyermekáldás ajándékát, a családért, az egyházért, a nemzetért, hogy a gyülekezetek közösségeiben, a házban, egyházban, hazában, a szülőföldünkön újra megélhessük örömünket Isten kegyelméből és szeretetéből! Tisztelettel kérem a nagyszülőket, hogy imádkozzanak gyermekáldásért, unokáékért! A lelkipásztorokat pedig, hogy igehirdetéseikbe foglalják bele a gyermekvállalás fontosságát, a felvidéki magyar református közösségeinket pedig szintén, hogy imádkozzanak a gyermekáldásért, a szülőföldünkön való megmaradásért és megtartásért.

Tudatosítanunk kell, hogy a keresztyén család erkölcsi értékei már több éve folyamatos támadásoknak vannak kitéve. A pusztulás érdekképviseletai (melyek mérgező pénzforrásokból nagy pénzzel segítik az abortuszt, a gender elméletet támogató civil szervezeteket, a homoszexuálisok szívárvány zászlaja alatt sorakozókat) folyamatosan fertőzik és formálják a közvéleményt. A tőlünk nyugatra fekvő jóléti társadalmak már elvezették a halott társadalom önző, a második gyermeket nem vállaló irányba, ahol már a család, egyház, haza és nemzet fogalmát kiirtották.

Aveszélyeket nem elég tudatosítani, hanem tetteinkkel kell újra kiharcolni keresztyén értékeink becsületét alkalmas és alkalmatlan időben. Kérjük Isten áldását az új reformációs életutunkra: gyermekáldással vállaljunk felelősséget az egyházért és a hazáért. Az első gyermek megszületése jelképezze a fiatal házások szerelmét, a második a családi élet örömét, a harmadik

(Folytatás 2. oldalon)

*Világítson meg fénye most,
olvasszon ki jéghegymyi fagyból!
Háromszázhatvanöt napos
karácsonyod legyen s maradjon!
(Füle Lajos)*

Néhány mondat a Zsinat őszi üléséről

November 4-én volt Rimaszombatban a Zsinat IX. ülésének 4. ülése.

A Tompa Mihály Református Gimnázium dísztermében Kendi Csaba esperes magyar és Jaroslav Széles lelkipásztor szlovák nyelvű áhítatával kezdődött a zsinati ülés. Fazekas László püspök köszöntötte a megjelenteket, s mivel a 43 szavazati joggal rendelkező zsinati tagból jelen volt 41, kimondta a Zsinat határozatképességét. Tekintettel a november 4-i dátumra, a Zsinat egyperces néma csenddel adózott az 1956-os magyar forradalom leverésének 60. évfordulóján a szabadságért harcoló hősök, s az '56-os eseményeket követő kommunista megtorlások áldozatai emlékének. A napirend jóváhagyása után, a testület elfogadta a tavaszi ülés jegyzőkönyvét, majd az egyház gazdálkodási rendjéről szóló törvénytervezet tavasszal megkezdett vitájának folytatása került napirendre. Ez a jogszabály kimondja, hogy az egyházközségek, az egyházmegyék és az Egyetemes Egyház belső gazdálkodási ágendája költségvetési és zárszámadási alapokon kell, hogy nyugodjon. Az átláthatóságot, kiszámíthatóságot és elszámolhatóságot segítő jogszabály rendezi az egyes egyházi szervezetek és intézmények gazdálkodásának rendjét és ellenőrzését is. A 2017. január 1-től hatályba lépő törvényt elfogadta a Zsinat. Új költségvetési és zárszámadási nyomtatványokat készít a Zsinati Társaság

(Folytatás a 15. oldalon)

Sík Sándor
Ama csillag után

**A holdsugaras hideg éjszakában,
Mint egy fehérlő, csendes álom,
Úgy vonult el a komoly karaván.
És elől ment a három.**

**A sziklás föld mogorván és kopáron
Feküdt el lábaik alatt.
Méltóságos sora a száz tevének
A harmaton halkan haladt.
És mintha fehér árnyak lengenének,
Úgy vonult végig a fehér sereg
A völgyön, ahol nem nőttek virágok,
S a városon, ahol az emberek
Nem virrasztottak és nem énekeltek.
S ahol nem látta őket senki sem.**

**És így suhant el csendesen
Életre éledt vágya Napkeletnek
Az ezredéves éjszakán.**

Ama csillag után.

Az ÚR színe előtt

A betlehemi pásztorok éneke visszhangzik szívünkben, szerető Istenünk! Légy áldott csodálatos szeretetedért, amit a megszületett Gyermekben mutattál meg nekünk. Légy áldott a karácsony éji csillagért, mely megállt a bölcső felett, és most itt látjuk újra sugározni a kegyelem asztalánál. Békeesség Királya, üdvösségünk Fejedelme, jöjj közénk! Munkánk és küzdelmeink közepette ez ünnepi csendben megbékélten odaülünk vacsorálni asztalodhoz, s míg alázattal hajtjuk fáradt fejünket nyugtot adó kebledre, jövel és gyógyíts meg minket sebeiddel. Add nekünk a Te erődöt, ajándékozz meg békeességeddel, tégy bizonyosokká bűneink bocsánata és az örök élet felől. A karácsony ajándékával öleld népedet, hadd érezzük meg valósággal, hogy ma valóban üdvössége lett a mi lelkünknek, mert Fiad bennünk is megszületett, hogy átformáljon minket is a maga hasonlatosságára.

Pálóczi Czinke István

formációt. Imádkozunk azért, hogy legyünk alkalmasak Isten képének méltó viselésére az eleve elrendelt szolgálatunkban.

Kedves Testvérem a Krisztusban, képességeidhez mérve, Te milyen szolgálatot vállalsz fel a családban (házadban), a gyülekezetben (egyházadban), a nemzetközösségben (házadban) a reformáció 500. évében? Vállalod az Isten által elrendelt szolgálatot?

Ha valami nem működik úgy, ahogy a református keresztyén tanításaink szerint kéne, akkor a hibát először ki-ki önmagában keresse és a ház, egyház, haza viszonylatban mérlegeljen. A hibákat fogalmazd meg konstruktív kritikában és a megoldást képességeid szerint mutasd meg tetteiddel. Mutasd meg, hogyan tudod jól elvégezni az Isten által elrendelt szolgálatodat a családban, a gyülekezetben, a nemzetközösségben, mely lehet, méltatlannak tűnik és szükségeltetik hozzá a keresztyéni alázat, vagy akár erőn felülinek ígérkezik, amihez pedig kell a bátorság: elfogadni Isten akaratát.

Az elkövetkezendő esztendőben kérem Isten áldását és a Szentlélek vezetését a felvidéki, a Kárpát-medencei és a világban élő reformátusokra, keresztyén és keresztyén testvérekre.

Fekete Vince

Tervezni, cselekedni, szolgálni

(Befejezés 1. oldalról)
gyermek fogadásával üzenjük meg a keresztyén értékek felvállalását, a negyedik befogadásával pedig alapozzuk meg a felvidéki magyar nemzetresz jövőjét.

A mi igazi reformációnk az lenne, ha a nagyszülők imádkoznának családos gyermekeikkel, menyeeikkel, vejeikkel. Ha elmesélnék, hogy hogyan vállalták ők a gyermekáldást és miként osztották be a család szerény havi fizetését, mi mindenről mondtak le a család kedvéért. Hogy ne a megélhetésnek a félelme legyen az, ami elriasztja őket a gyermekáldástól, mert Isten tudja, hogy a családban szükség van a mindennapi kenyérré. Ahova Isten báránykát ad, oda legelőt is készít. Ahova Isten gyermekáldást ajándékozik, oda a mindennapi kenyérünket is megadja, lehet, hogy anyagi téren „csak” a bibliai mindennapi kenyérünket, úgy, mint a zsidóknál a 40 éves vándorlás idején a manna, de megadja.

Mondjuk el, hogy az édesanyai küldetés nem csak magánügy, hanem a nem-

zetmegtartás záloga is. Mert az Isten küldetésének megtagadása, a szaporodás parancsának elutasítása, és a hitetlen magatartás a nemzet halálához vezet.

A reformáció 500. évfordulóján vállaljuk a keresztyén élet értékeit! Neveljünk fel új fiatal generációt, akinek szívében

Fotó: Révész Csilla

benne fog égni a szerelem, a család, az egyház és a haza szeretete, akik majd tudatosan és örömmel vállalják a gyermekáldást Isten dicsőségére. 2017-ben önmagunknál kell elkezdenni a jubileumi re-

Van, amikor úgy érezzük: életünk súlylyed. Minden embernek vannak gondjai, amelyek súlyos teherként szinte hozzánk nőve lenyomnak, megfojtanak és elveszik még az életkedvet is.

Egyre többen vannak, akik megélik azt a bénító érzést, hogy elárulták, hogy olyanoktól kaptak övön aluli ütést, akiktől nem várták. Vagy amikor kénytelen az ember tudomásul venni, hogy bizony baleknak nézik, túljártak az eszén, vagy éppen kihasználták naivitasát, jóhiszeműségét.

Gyermekek és fiatalok közt végezve szolgálatot, az a szomorú megtapasztalásom, hogy nem csak a felnőttek érzik a lelki-szellemi süllyedést, a világ hiábavalóságaiban való fuldoklás szörnyű érzését, hanem egyre több gyermek és fiatal fogalmazza meg azt, amit Péter apostol élt át a tengeren: Péter látva az erős szelet, megremült és süllyedni kezdett (Mt 14,30).

Egy árva gyermektől nemrégiben megkérdezték, hogy milyen foglalkozás tetszik neki. Meglepő volt a válasza: rendőr szeretne lenni, mert akkor lesz pisztolya, amivel majd lelőheti magát. Ez a kisfiú tehát a halál gondolatával játszik, mert gyermeki lelke nem tud mit kezdeni a „péteri süllyedéssel”. A tenger hullámai nagyok a számára, mert látta, hogyan nyelt el két szeretett személyt a temető kert sírja, és akikbe még kapaszkodhatott volna, azok magára hagyták.

Ha csak a fizikai törvényszerűség, a földi erő létezne, akkor Péter belefulladt volna a tengerbe. Azonban van egy természetfeletti erő is, egy metafizikai törvényszerűség és ez megváltoztatta a fizikai törvényszerűséget: Péter a víz felszínén maradt.

Hívó emberek is sokszor süllyednek, és ilyenkor bizony azt kell megállapítanunk, hogy fuldokló emberek nem tudnak egymáson segíteni. Egyik fuldokló csak lenyomni tudja a másikat. Gyenge vigasszal és olcsó receptekkel látjuk el azokat, akiknek életbevágóan fontos lenne az, hogy valaki kihúzza őket abból az állapotból, ami-ben éppen vannak. Lehet ez az állapot a gyász bénító fájdalma és magánya, de lehet megkötözöttség, amelyből emberileg nézve nincs szabadulás. Vagy, hogy az embert úton útfélen megbántják, lekezelően bánnak vele, vagy már éltében úgy beszélnek róla, mintha már nem is élne.

A keresztyén ember tudhatja, hogy ha élete süllyed is, akkor sem kell belevesznie az élet hullámtengerébe. Ezt ígéri Isten: „Mert én, az Úr, a te Istened, erősen fogom a jobbodat, és ezt mondom neked: Ne félj, én megsegítelek!” (Ézs 41,13). Isten nem olcsó vigaszt kínál az övéinek, nem oktat ki minket, hanem atyai szeretettel felemeli tekintetünket. Sokszor nem a problémá-

Süllyedés helyett emelkedés

kat veszi el, nem a hullámok lesznek kisebbek és a szél lesz gyengébb, hanem megtapasztalhatjuk, hogy keze még erősebben fog.

De aki nem ismeri az Urat, az kire tekintsen? Bálványok sokszínűsége, filozófiai, de akár teológiai eszme-futtatások nem segítenek. Önmagát megmenteni nem tudja, ahogyan a kétségbeesésből, nyomorúságból, a félelemből sincs önerőből menekvés. Münchhausen báró azt mesélte ismerőseinek, hogy egyszer a saját hajánál fogva húzta ki magát és lovát a mocsárból. Ezt a lehetetlenséget azóta sokan gyakorolják, erre a mesére épül az önsegítés elmélete. De Isten nem mesét akar mondani a nyomorúságban vergődő embernek, hanem hittel akarja megajándékozni. Ez az ajándékba kapott hit pedig minden helyzetben az Igébe, Isten szavába kapaszkodik, akkor is, amikor nem érzi az Úr jelenlétét. Akkor is, amikor a süllyedés fizikai törvényszerűsége erősebbnek tűnik, mint a metafizika (fel)emelkedési törvényszerűsége. Az ajándékba kapott hit megtartja az embert, mert ez a hit erősebb a halál-

a péteri süllyedés állapota. Karácsonyozunk, templomozunk, felelevenítve a népszokásokat mendikálunk, de életünk, vagy a mellettünk élő embertársunk élete súlylyed. Amit oly sokan felgyorsítanak: ha süllyedünk és nincs segítség, akkor jöjjön a megfulladás!

Jézus Krisztusban maga az Isten lett emberré. És ennek az Istennek minden emberi lélek fontos, azok élete is, akik már lemondtak önmagukról, akik nem lelik értelmét ennek a földi életnek, de azok is fontosak Isten számára, akik megutálták már önmagukat is, de újat kezdeni önerőből nem tudnak. Istennek azok is fontosak, akik szellemi és erkölcsi fertőben élnek, mert Isten nem személyválogató. Az egész emberiség globálisan fuldoklik, süllyedünk, mint az elsüllyeszthetetlennek vélt Titanic. Vegyük komolyan, hogy Jézus Krisztussal együtt megélhetjük, hogy ezután nem kerít hatalmába az érzés, hogy elveszettek vagyunk, nem fogjuk magunkat elhagyatottnak érezni, mert az Úr napoként biztosít afelől, hogy neki fontosak vagyunk. Evangélium lehet számunkra és

félelemnél is: „Ha elenyészik is testem és szívem, szívemnek kösziklője és örökségem te maradsz, Istenem, örökké!” (Zsolt 73,26).

Karácsonykor sokan megtapasztalják az egyedüllétet, az elhagyatottságot, a szeretet hiánya éppen a karácsonyi időszakban kerítheti hatalmába az embert. Mindenhol karácsonyi fények égnek, de egyre több ember szívében sötétség és magány honol. Az elhagyatottság, a kétségbeesés és a hiábavalóság érzése karácsonykor lesz diagnózissá, ünnepi levertség, karácsonyi depresszió lesz úrrá sokakon és ez maga

mások számára is az a tény, hogy az élő Isten az, aki leginkább megért minket. Lehetnek sokféle gondjaink, problémáink, de az Ige szerint Jézus Krisztus ezeket is magára vette. Elárulhatnak, becsaphatnak, kigúnyolhatnak, ám Istenben maximálisan megbízhatunk. Kiálthatunk hozzá: „Uram! Ments meg a süllyedéstől!”

Kedves Olvasó! Buzdításként írom, ahogyan azt Pál apostoltól tanultam: „Nézzünk fel Jézusra, a hit szerzőjére és beteljesítőjére... hogy lelketekben megfáradva el ne csüggedjete!” (Zsid 12,2a.3b).

Gaspárecz Tihámér

Aranymondásba rejtett biztatás

Már 1943 karácsonyán megszületett szívemben az Úr Jézus. Ezt követően rendszeresen olvastam a Bibliámat, s a legfontosabb igei üzeneteket feljegyeztem egy füzetbe. Egy év alatt el is olvastam a teljes Szentírást.

Hetvenhárom éve a karácsony szomorúságot is hozott. Szenteste még boldogan énekeltek: „*Csendes éj, szentséges éj! / Szív örülj, higgy, remélj! / Isten szent fia hinti reád / Ajka vigaszadó mosolyát! / Krisztus megszületett!*” Ajándékozás nem volt, a karácsonyi öröm töltötte be a szívünket. Hálás szívvel tértünk nyugovóra. Az ünnepi reggeli áhítatunkat is karácsonyi énekkel fejeztük be: „*Tedd hajlékoddá szívemet, / Erősítsd gyenge hitemet, / Hogy el ne felejtselek, / Sőt örökké dicsérjelek.*”

Elindultunk az ünnepi istentiszteletre. Útközben nagy meglepetés ért bennünket. A komáromi utcákon félelmetes falragaszokat vettünk észre, amelyek katonai parancsot tettek közzé: karácsony második ünnepén minden 16. életévét betöltött fiúnak háromnapi élelemmel katonai szolgálatra kell bevonulnia. A parancsot nem teljesítőket azonnali halálbüntetéssel fenyegették meg.

Rettenetes félelem lett úrrá rajtam, mert már elmúltam 17 éves, s az a gondolat foglalkoztatott: másnap el kell hagynom ott-

honomat, lelki testvéreimet, s ki tudja, hová visznek bennünket. Az ünnepi istentiszteleten részt vettünk, de örömünket beárnyékolta a szomorú hír. Próbáltam fájdalommat enyhíteni, de nem sikerült.

Azon az éjjelen nem tudtam elaludni. Kétségek sokasága szorongatta a szívemet. Sírva vettem kezembe a Bibliámat, a korábbi bibliai feljegyzéseimet, és térdre borulva könyörögni kezdtem a Megváltó Uramhoz lelki segítségért. Kértem: oszlassa el félelmemet, adjon ígéket, amelyek megerősítenek lelkiemben és teljessé tesz bizalmamat iránta. Őszintén feltártam

nyugtalanúságomat és félelmemet a bizonytalan jövőm miatt.

Egy ideig csak keseregtem, válasz nem érkezett. Tovább kiáltottam mennyei segítségért: Uram! Légy irgalmas, és oszlassad el kétségeimet, erősíts meg lelkiemben!

Ekkor a Lélek arra indított, hogy olvassam át újra az elmúlt évben kapott aranymondásaimat! Ezek az áldott isteni üzenetek egyre nyugodtabbá tettek. Jól ismerem már ezeket az ígéket, de most különös erővel hatottak rám, amelyek időszerűek lettek: „*Tudjuk pedig, hogy azoknak, akik Istent szeretik, minden javokra van*” (Róma 8, 28a); „*En pedig, szól az Úr, tűzfal leszek körülötte és megdicsőítem magamat őbenne!* (Zak 2,5). Majd a következő ígéssel sóhajtottam fel: „*Végül körül engem a szabadulás örömeivel*” (Zsolt 32, 7b). Végül egy komoly figyelmeztetés is megjelent: „*Ha nem hisztek, bizony meg nem maradtok*” (Ézs 7,9b).

Elfogadtam útravalóul Megváltó Krisztusomtól ezeket az ígéket, amelyek biztatást adtak és lelki erősítőim lettek az ismeretlen úton. Letöröltem könnyeim, és boldog hálaadással zártam éjszakai imaharcomat.

A távollét fél éve alatt valóban megerősítettek, megvigasztaltak és bátorítást adtak bizonyásgátételekre is ezek az ígék. S fél év múlva a mi Urunk megőrző, megmentő kegyelme hármunkat haza is hozott, akik hittünk az Ő ígéreteiben. „*Én Uram, Uram, hatalmas szabadítóm, te véded fejemet a küzdelem napján*” (Zsolt 140,8).

Dicsőség legyen az Ő nevének!

Szenczi László

Szakál Gábor

URAM, TE MEGPRÓBÁLSZ ENGEM

*Uram, Te megadtad, hogy lássak,
hogy lássam az égi csodákat,
s teremtésed csodáit a mélyben,
jelenléted jeleit – földön és égen.*

*Engem is elhívtál e világra,
sugárzó őszben sebzett virágra,
szülőfalum áldott otthonába,
édesanyám keblére, karjába.*

*Látni engedted az ég azúrját,
a lemenő nap bíbor korongját,
havas tájak csillámló fényeit,
a négy évszak változó színeit.*

*Idők múltán megpróbáltál engem,
amikor a nap feljött felettem,
s láttam a valótlant valóságot,
kétségeim közt a torz világot.*

*Kínok gyötörtek, rémes lázálmok,
háborgattak vészjósló sirályok:
„Teljesítsd be csodás hatalmadat,
Óh, Uram, hallgasd meg fohászomat!”*

*Könyörögtem éjjelente kérve,
érintsen meg csodatévő Lelke:
Ha feltör majd a fény a dombokon,
tekints le rám, ó áldott orvosom!*

*És pirkadat jött, álmatlan reggel,
lázban égtem s tágra nyíló szemmel
kémmeltem az eget, erős hittel,
tudva tudtam – Istenem nem hagy el!*

*„Kérjetelek és megadatnak néktek”
szólt a szózat, kint őrtüzek égtek.
Szemeimbe valóságfény áradt,
az égi úton két angyal haladt...*

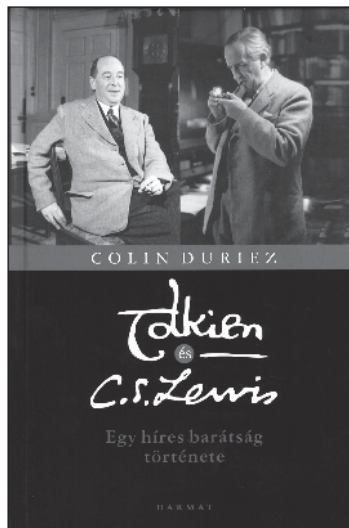
Tolkien és C. S. Lewis EGY HÍRES BARÁTSÁG TÖRTÉNETE

1892. január 3-a és 1898. november 29-e. Az első dátum J. R. R. Tolkien angol származású író születésnapja, a másik pedig az ír származású író, C. S. Lewisé.

Kortársak és nagyon jó barátok voltak. Az előbbi egy életen át mély hitű katolikus, az utóbbi az anglikán egyházba bekecszelt, egy ideig materialista, majd pedig Istenhez visszataláló ember volt. Mindketten gyerekként veszítették el édesanyjukat (Tolkien az édesapját is), és harcoltak az első világháborúban. Tolkienet besorozták, Lewis önként jelentkezett (az ír születésűeket nem sorozták be). Meghatározta további életüket, hogy barátokat veszítettek el a fronton. „Az, hogy három legközelebbi barátjából kettőt elveszített, arra sarkallta Tolkienet, hogy megalkossa saját mítoszvilágát, s így valamit valóra váltsion közös álmaikból”. Lewisnek a kollégiumi szobatársa halt meg a fronton, aki Lewisra bízta az anyját és a hűgát arra az esetre, ha őt baj érné a fronton. Lewis megtartotta az ígéretét, ami nagyban meghatározta az életének jelentős részét. Tolkien a nyelvek, Lewis a képzelet szerelmese volt. 1925 mindkettőjük életében jelentős dátum: Tolkien ekkor lett az angolszász nyelv professzora Oxfordban, Lewis pedig ugyanott kezdte az angol nyelvet és irodalmat oktatni. Így kerültek egymás közelébe. Itt lettek barátok.

„Ez a kibontakozó barátság mindkettőjüknek sokat jelentett. Tolkien Lewisben figyelmes hallgatóságra talált, akit érdekelték Középfölde burjánzó történetei és versei, melyek nagy része nem is került kiadásra Tolkien életében. Tolkien elismerte, hogy Lewis éveken át tartó bátorítása

nélkül A Gyűrűk Ura soha nem jelent volna meg nyomtatásban. Lewis is sokat köszönhetett Tolkiennak – barátja elméletei a mítoszlól, az elbeszéléslől, és a képzeletlől nagyban hozzájárult ahhoz, hogy Lewis higgyen Isten létezésében. Végül az lett

rendkívüli barátságuk alapja, hogy a kereszténységről és Isten létezéséről ugyanazt gondolták.”

Mindketten a szimbolikus fiktív műfaj hagyományaira építve írták műveiket, „mítosz és tény kibékült: ebből a hitükből született Középfölde és Narnia, Glóm és Perelandra. Ezek a kitalált világok a valóságot mutatják meg a legigazabb értelemben, egy olyan valóságot, amelyben a menny és a föld, a lélek és a természet egyggyé vált.”

Minden hasonlóságuk ellenére mégis két nagyon más személyiséget ismerhetünk

meg a könyv segítségével. Egy közös barátjuk szerint: „az a meglepő, hogy ilyen közeli barátok lettek, és ezek a különbségek nem álltak közükük”.

Az összehasonlításban és a megismerésben kalauz a könyv.

Kis Lucia

(Harmat, Budapest, 2016)

Feladvány

Hogy hívják a C. S. Lewis által kitalált világot, aminek megírta a krónikáját?

Kérjük, hogy megfejtésüket legkésőbb **január 15-ig** nyílt levelezőlapon, képeslapon vagy e-mailen juttassák el a Kálvinista Szemle szerkesztőségének címére (**930 10 Dolny Štál 386**). A helyes választ beküldők közül hárman megkapják az ajánlott könyvet.

Az októberi számban feltett kérdésre azok válaszoltak helyesen, akik azt írták, hogy az *Isten létét és megismerhetőségét tagadó személyeket nevezünk ateistáknak*.

Azon kedves olvasóink közül, akik helyes megfejtést küldtek be, hárman részesülnek – a Zsinati Elnökség jóvoltából – könyvjutalomban, mégpedig **Décsi Klára** (Ekecs), **özv. Kovács Lajosné** (Nagysalló) és **Štepnik Júlia** (Marcelháza).

Mindhárman a *Bibliai történetek gyermekeinknek* című könyvet kapják ajándékba.

Nyereményükhöz gratulálunk, postán küldjük el.

A szerkesztőség

Ön szerint mi teszi teljessé a karácsony megünneplését?

Sok mindent lehetne felsorolni: szeretet, csend, békesség, jóakarát, meghittség, család... Mindezek fontosak, azonban azt gondolom, ebben a rohanó világban, ahol a 24 óra is kevés, attól lehet teljes a karácsony, hogy megállunk és időt adunk. Időt ajándékozunk egymásnak. Nem nagy ajándék? Dehogynem, a legnagyobb, hiszen abból adunk, amiből nekünk is kevés van. Időt

egymásnak, az ünnepnek, de elsősorban az Úrnak. Hányszor még az imádság idejét is lerövidítjük, az Úrral is csak távirati stílusban beszélünk, felületesen, rohanva. Az ünnephez szükségünk van arra a minőségi időre, amit az Ő közelében és egymással töltünk. Ellenkező esetben fáradt, üres karácsonyunk lesz, még ha megannyi ajándékot kapunk-adunk is, még ha az egész ünnep alatt a templomban leszünk is (lopva figyelve az órát, mikor szaladhatunk haza, mert készíteni kell a vacsorát és jönnek a gyerekek...). Lassan talán megtanuljuk, hogy minél több időt töltünk az Úrral és egymással, annál szebb, teljesebb lesz az ünnepünk és az életünk.

Ambrus Erika, Ipolypásztó-garamsallói lelkész

Ha védelmet nyújtunk olyanoknak, akik nem ismerik a felülről kínált védelmet. Akik élete meggyötört, elhagyott, kapcsolattalan, amelyben rettentően vágnak a tökéletes ünnepre és hétköznapra. Ha kikerülünk a karácsonyfa giccses csillogásából, és az éhezöt, hajléktalant, beteget, magányost, gyászolót, függöt, bántalmazottat, bántalmazót be tudjuk vonni Isten védelmébe.

Hogy ezt meg tudjuk tenni, szülők által védett kisgyermekből Isten által védett Emberekké kell válnunk. Meg kell látnunk, hogy a csillogás, a múltó hangulat hamis, az önmagáért való fény gyorsan kialszik. Csak az a fény valós, amely világánál meglátjuk magunkat olyannak, amilyenek vagyunk, s ki tudunk mozdulni abba a zord világba, ahová az Isten védelméről szóló hírt kell vinnünk. Kell a hit, az ima, a jócselekedet. S ez nem egy olyan projekt, ami csak az ünnepre szól, hanem úgy éljük a minden napokat is, mint egy ünnepet, várva a teljességet és a tökéleteséget, s vágyva egy olyan világra, ahol mindez természetes.

Fecso Yvett, péderi lelkész

85 éve hunyt el a rozsnói egyházközség főgondnoka Kathona László hűsége, helyállása követésre méltó

Kathona László Gömör szívében, Rimaszécsen született 1864-ben, lelkészcsaládban. Édesapja az a Kathona Pál, aki rimaszécsi lelkészként szíven viselte Gömör életét, és amikor 1858-ban, az aratás idején a templomtoronytetővel együtt szinte leég a szomszédos Balogiványi, akkor ő buzdította a falu közösségét az újjáépítésre.

Tíz év elteltével a balogiványi gyülekezet nemcsak templomot újjított, hanem iskolát emelt, amit 1868-ban az egyházmegye tavaszi közgyűlésén adtak át. Kathona László ilyen örökséget hozott magával Rozsnyóra: a szeretet és a hűség kincseit.

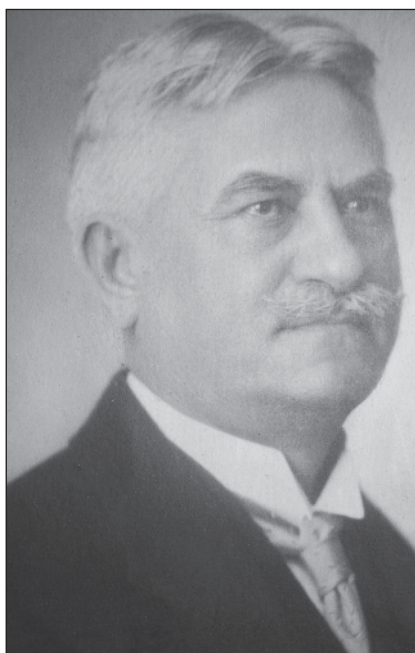
A középiskolát Rimaszombatban végezte el, ahonnan a Sárospataki Református Kollégiumba került a jogakadémia. Ügyvédi praxisát Tornalján kezdte, ahonnan Krasznahorkaváraljára került uradalmi ügyésznek. Itt ismerkedett meg feleségével, Sárkány Ilmával, akivel 37 évig élt boldog házasságban. Rozsnyóra kerülve ügyvédi irodát nyitott. 1905-től először csak árvaszéki ülnök Rozsnyó Város Testületében, majd 1908-tól egészen 1923. július 1-jei nyugdíjaztatásáig Rozsnyó város tiszti főügyésze. 1908-tól – Réz László lelkész mellett – a rozsnói egyházközség főgondnoka lett, majd 1916. április 26-án Pelsőcön, a gömöri egyházmegye egyházmegyei közgyűlésén egyházmegyei ügyésszé választották meg. 1922 szeptemberében az esperesi körlevélben egyházkerületi világi tanácsbírói tisztségre jelölték, amit 1923. január 1-jétől be is töltött, majd 1928. január 1-jétől a zsinat világi rendes tagja is lett. Az 1928. január 27-e és 29-e között zajló alkotmányozó és törvényhozó Csehszlovákiai Református Egyház Egyetemes Zsinatán Pozsonyban vett részt, ahol a gömöri egyházmegyet képviselte.

Dr. Katona László főgondnok első nyilvános fellépése a gyülekezet talaján Kálvin János születésének 400. évfordulóján volt, amikor is a rozsnói gyülekezet Kálvin emlékünnepet tartott 1909. október 31-én.

Mint főgondnoknak foglalkoznia kellett a gyülekezet szűkös gazdálkodásával is. 1917. október 28-án a presbité-

rium létrehozta a reformáció négyszázadik évfordulójának megörökítésére szolgáló gyülekezeti alapítványt, amihez Katona László főgondnok 100 korona alapítási adománnyal járult hozzá. 1921. november 20-án, miután már véglegesnek bizonyult Csehszlovákia létrejötte, a lelkész kérte a presbitériumot, hogy a főgondnok elnöklete alatt bizottság jöjjön létre, amely számba veszi az egyház szükségleteit és teherbíró képességét. A főgondnok hűségesen igazdalkodta mindazt a pénzösszeget, amire szükség volt.

1924. szeptember 12-én Réz László, a rozsnói gyülekezet lelkésze elhunyt. Halála után a gondnok szíven viselte egyháza sorsát. Küzdött sok bajjal és gondnal, de hűséggel és kitartással. Legfontosabb szolgálatának tekintette az új

Kathona László

lelkipásztor meghívását és annak beiktatását. A közeli páskaházai gyülekezetből meghívta Szőke István lelkészt Rozsnyóra, aki 1929. október 28-án vette át az ő kezéből a lelkészi hivatal pecsétjét és a gyülekezet minden ingó és ingatlan tulajdonát. A gyülekezetben felmerülő anyagi kérdések is emésztették a főgondnokot. A sok hadikölcsön és az infláció nehezítette a dolgát. Főgondnoki tisztségében a gyülekezet négy alkalommal erősítette meg, 1930. december 31-én mondott le főgondnoki tisztségéről.

Közéleti szereplése is példamutató volt. Amikor 1918 után az Osztrák-Magyar Monarchia felbomlott, és Rozsnyó Csehszlovákia része lett, 1923-ig Rozsnyó város képviselőtestületének volt a tagja Réz László lelkipásztornal.

Harminc éven át az ő házában működött a Sajó-Vidék szerkesztősége és kiadóhivatala, később pedig könyv- és papírkereskedés is. Nem volt olyan egyelet és egyesület, amelynek ne lett volna hűséges vagy tiszteletbeli tagja, hiszen minden egyeletet próbált átmenteni és megtartani az újonnan kialakult államkeret között.

Jegyzője volt az 1918. november 1-jén alakult Rozsnyó Város Magyar Nemzeti Tanácsának, ott volt a Magyar Nemzeti Párt minden megmozdulásán, akinek színeiben jutott be Rozsnyó Város Városi Tanácsába is.

Nyugdíjaztatása azonban nem volt sima ügy. Ízig-vérig magyar ember volt, nem volt hajlandó hűségesköt tenni a csehszlovák államnak. Sohasem fogadta el a csehszlovák állampolgárságot, amit a karhatalom 1929-ben 1200 cseh korona ellenében felkínált neki, így a nyugdíja kiutalása is problematikus volt. 1923. július 1-jétől hivatalosan nyugdíjas volt, de ekkortól pereskedett a csehszlovák állammal. Rozsnyó város ezért továbbra is alkalmazta hűséges munkájáért és odaadó szolgálatáért. 1924-ben azonban a járási hivatal felszólította a városvezetést, hogy bocsássák el, ami megtörtént. Dr. Kathona László azonban nem nyugodott bele helyzetébe és sorsába, hanem fellebbezett a prágai legfelsőbb bírósághoz, akik 1926. április 1-jétől kötelezték a városi pénztárt, hogy a nyugdíjbérlmények felét folyósítsák Kathona Lászlónak.

Háza a magyaros vendéglátás példaképe volt. Gondozott kertje kellemes összejövetelek színhelye, sok baráti látogatás és rengeteg hivatalos megbeszélés tanúja.

Derűs, víg kedélye, kimért, következetes alakja és helyállása Rozsnyó Város polgárait és a helyi, az egyházmegyei és az egyházkerületi reformátusságot gazdagította. Legyen érte Istené a dicsőség!

Összeállította: **Buza Zsolt**

Minden emberi közeledés határtalan boldogsággal és kihívással ajándékozza meg azt, aki felé közelednek.

Jelek, szavak, jelrendszerek világa vesz körül. Ám számunkra, keresztyének számára, adatott egy csodálatos kommunikációs lehetőség: a Szentháromság kinyilatkoztatása. Mindez meglepő tapasztalatokhoz, meglátásokhoz, felfedezésekhez segít hozzá bennünket. Rejtőzködő, ismeretlenségbe burkolózó tények és valóságok feltárása válik megismerhetővé, ismertté, kendőzetlenné. Az Isten hármias személye ad önmagára vonatkozó ismereteket, s mindezt teljesen szabadon és szeretetből, mely senki másától, sőt semmiféle más módon meg nem szerezhető. Revelál, azaz föltár, leleplez. Amikor a kinyilatkoztató (tehát maga a személyes Isten) és a kinyilatkoztatást elfogadó (az ember) önkéntesen és szeretetből cselekszenek. Értéket, valóságot, s igazságot közölnek önmagukról egymásnak, mely más úton nem ismerhető meg. Feltétele a megfelelő közlési mód, mely képes az Atya, a Fiú és a Szentlélek között kapcsola-

Jó lenne valami gyors megoldás minden családi és nevelési problémára. Jó volna egy reggel arra ébredni, hogy amíg az igazak álmát aludtuk, megtörtént az áhított változás. Sajnos nem létezik gyors megoldás. A változás irányába az az első lépés, hogy legyen otthon rend. Lehetsz attól még nyugodt, laza és elengedett... a rend működhet akár tervezett káoszként is... de a

rendnek kell uralkodnia. A rend kialakítása és a változás megőrzése időigényes feladat. Megtervezett módon, előre megfontolt szándékkal, gondos mérlegeléssel kell hozzájárnod. Cselekvési terv birtokában a legtöbb család gyorsan elindul az élhető környezet felé vezető úton.

A terv, amely tényleg megváltoztatja a családot:

1. Tudd, hogy miben van szükség változásra! Ha a gyereked továbbra is azt teszi, amit eddig, hol fogtok tartani 5 év múlva? Ő hol fog tartani? Ha nem tetszik

A kommunikáció rejtelméi (4.) A Szentháromság önközlése

tot teremteni és a közlendő létigazságot leleplezni. A Szentháromság önközlése, szava és a mindenkor ember kommunikációja.

A Biblia páratlan tekintéllyel bíró isteni kinyilatkoztatás, mely az ember számára adatott. Bár emberi szavakkal, írással, s irodalmi műfajok sorozatával, mégis isteni misztériumok, titkok közlésére szánt eszköz, tükör, mely mindezek ellenére mégis a Szentháromság szavává, érintésévé, ölelésévé, tekintetévé válik. Az eltakart arc, test felfedése, láthatóvá tétele Istentől lehetségessé válik, hiszen Ő személyes valóság, így képes önmagát közölni az emberrel, transzcendens, mindenható, mindentudó, tehát birtokában van mindaz, amit nekünk tudnunk kell, s megvan az eszköztára ahhoz, hogy az önmagáról kinyilatkoztatott tényeket velünk ily módon is közölje.

Az Isten által megálmodott és teremtett emberi lények megismerésében, akarásá-

ban, szeretetében szüntelen túllépi önmagát. A Lélek által válik nyitottá az iránt, akiből lett a Lelke. Az írott és hirdetet Ige hallgatója, a látható Ige befogadója, s a testben megjelent Ige, az Úr Jézus megtapasztalója a Lélek által rá van hangolódva az isteni önközlésre, mely eleve a Lélekre fókuszál. A Lélekre hangoltság egyúttal az Igére hangoltság, szóra, tekintetre, érintésre hangoltság. Így válik az Ige örök párbeszédé önmagán belül, hiszen az egy Isten három személyben önmagával kommunikál és ugyanakkor az emberrel is dialógust vezet. Az ember lélekben és igazságban beszélgethet, avagy sokat mondóan hallgathat az Ő jelenlétében a Szentlélek ölelésében. Megtapasztalhatja, hogy az Ige szól, megszólít, megérint: személyes élménnyé, tapasztalattá válik.

Drenkó Zoltán

Hogy érhetesz el változást egy kamasszal? (11.) Készítsd elő és hajtsd végre a változást!

a válasz, változásra van szükség. Min akarsz változtatni? Mit szeretnél másmilyennek látni? Ül le, és írd össze, mi mindennel vagy megelégedve, és mi az, amivel nem. Imádkozz, hogy Isten szeretete

(ugye?). Ma nem kötheti meg a kezedet az, amit évekkkel ezelőtt rosszul tettél, vagy éppen elmulasztottál. Cselekvésednek nem szabhatnak határt azok a hibák, amelyeket régebben elkövettél, és amelyekben ma már nem tudsz visszamenőleges hatállyal változtatni. A következményekkel együtt kell élned, igen. De ne ücsörögi múltbeli hibáid börtönében! Nem vagy bezárva. Ne leplezd, ne szépítsd a múltat! Ne mentegesd magad, hanem lásd be, hogy hibáztál. **A megbocsátás azt jelenti, hogy nem reménykedsz abban, hogy jobb múltad lehet.** Ha el tudod fogadni, hogy a múlton már nem tudsz változtatni, tovább is tudsz lépni. Előre tudsz lépni. Ha eddig nem tetted, itt az ideje. Ne félj megnevezni a rossz dolgokat! Ha valamibe már annyira beletródtél, hogy már nem is zavar, attól az még lehet ártalmas. Ismerd fel és ismerd el, amit nem jól tettél a gyerekeiddel szemben. Ahhoz, hogy változtatni tudj, előbb el kell fogadnod, hogy szükség van rá.

Azzal foglalkozz, ami fontos! Az a jó, ha egyelőre csak a 2-3 legfontosabb dologban tervezel beható változást. Imádkozz józan belátásért és nyitott lelkiületért: miután a gyerekeiddel is beszélgettél róla, lehet, hogy te is más színben fogsz látni néhány dolgot! „*Ne ingereljétek gyermekeiteket, hanem neveljétek az Úr tanítása szerint fegyelemmel és intéssel*” (Ef 6,4).

Brouwer Pálhegyi Krisztina

(A szerző engedélyével: krisztamami.wordpress.com)

A reformáció 500. évfordulójának megünneplésére készülnek a protestáns egyházak. Bátor tetteivel 1517-ben Luther Márton indította el a tisztulást hozó változást, hisszük: Isten akaratából. Rend bontó, de nem rendbontó volt.

Luther Márton a lipcei vita után visszatért Wittenbergbe. Míg az egyház ünnepelte Johann Ecket, addig a nép körében megállíthatatlanul terjedtek a Luther mondatai. Az egyszerű hívek inkább otthon maradvá, hitüket egyéni tapasztalás útján próbálták megélni. Nagy hasznukra volt, hogy a könyvnyomtatásnak köszönhetően már felgyorsulhatott az igei magyarázatokat tartalmazó traktátusok, igemagyarázatok terjedése. (Volt olyan év, amikor Luther százat is írt.) Nem févver és erőszak, nem hitegetés és ígéretés, nem parancsosztogatás és pénz volt az eszköze Luthernek, hanem „csupán” az élő ige. Ami hatott és tisztított.

Bátor magatartása meghozta számára a humanisták tiszteletét is, akik adott pillanatban – a maguk módján – a segítségére is voltak Luthernek, hiszen, mikor elhalkult a reformáció ügye (épp a lipcei vita után), Willibald Pirckheimer nürnbergi humanista tanácsos gúnyírata járt kézzől kézre, melyben kigúnyolva Ecket, erősítette Luthert. Hiába ünnepelelték és tüntették ki Johann Ecket Rómában, a nép Luther pártjára állt.

Míg ő készítette iratait Wittenbergben, Rómában újra elővették az ügyét. Akkor fordult komolyra a dolog, amikor Johann Eck is tagja lett annak a bizottságnak, melynek a feladata volt, hogy kidolgozza a Luther elleni, kiközösítéssel fenyegető bulla szövegét. El is készültek vele: 1520. június 15-én kiadták a Luther elleni pápai bullát, mely elrendelte az összes írásának az elégetését, továbbá felszólította őt és híveit, hogy tanaikat hatvan napon belül vonják vissza. Veszély fenyegette Lutheren kívül a munkatársait, híveit is (köztük a fentebb említett nürnbergi humanistát, Willibald Pirckheimert és három wittenbergi professzort).

De Luthert nem lehetett megállítani. 1520. október 20-án levelet írt a pápának, X. Leónak. Részletesen megmagyarázta, miért nem vonhatja vissza a Biblia alapján megfogalmazott tételeit és féltésének is hangot adott: „Te az Isten szolgálójának szolgálja vagy. Ne engedd, hogy megcsaljanak, akik azt hazudják és szín-

Erős vár a mi Istenünk! (V.) A rend bontó Luther

lelik, hogy te a világnak ura vagy, akik azt akarják, hogy csak az lehessen Krisztus híve, aki neked aláveti magát, akik azt fecsegik, hogy neked hatalmad van a mennyben, a pokolban és a tisztító tűzben. Ezek neked ellenségeid és arra törekcsenek, hogy lelkedet megrontsák.” Elszánt volt és kitartó: „A magam személyét nem féltsem. Legyen, ahogy Isten akarja.” Írja egy másik levelében 1520. október 11-én. Gondolkodását áthatja a tény: ami nincs benne a Bibliában, az az emberek gondolata. Egyedül a Szentírást ismeri el tekintélynek, ez adja számára az erőt, a biztonságot.

A vészterhes, nehéz idő ellenére, ezekben a hónapokban jelent meg a három legfontosabb reformátori írása, melyek hallatlan gyorsasággal terjedtek az emberek közt. Míg az adott korra az volt jellemző, hogy a nyomtatott munkák általában ezer körüli példányszámban jelentek meg, Luther írása néhány héten belül négyezer példányban elfogyott, s

Willibald Pirckheimer

még ugyanebben az évben tizenöt további kiadást ért meg. (Fontos megjegyezni, hogy igaz, hogy a reformáció terjedését nagyban elősegítették a nyomdák, de a 15–16. század fordulóján válsággal küszködő nyomdák felvirágzásához pedig pont a reformáció járult hozzá.)

Luthert Isten 1520-ra eljuttatta odáig, hogy Európa-szerte a legolvasottabb szerzőnek számított. Publikációinak a száma is jelentős volt, írásait Wittenberg-

ben nyomtatták, de az utánnomást már több nyomda is végezte.

Itt állok, másképp nem tehetek

Miksa császár 1519-es halála után unokája, Károly, Spanyolország királya lett a Német-római Birodalom császára, aki ellenséget lát Lutherben, és minden baj okozójának tartja őt. 1521. január 27-én, uralkodásának első birodalmi gyűlését Wormsban hívta össze, ahová elhívják Luther Mártont is. (A császár a birodalmi átok kimondása előtt köteleles volt meghallgatni az érintettet). „Mind barátai, mind ellenségei számos kíséreltet tettek arra, hogy visszatartsák a gyűlésen való megjelenéstől. Isten azonban Luthert – saját szavai szerint – vakmerővé tette” – írja Virág Jenő. Barátai közül többen is vele tartanak, útközben a nép szeretetét és támogatását tapasztalják. 1521. április 18-án kapott lehetőséget a megszólalásra a birodalmi gyűlésen. Németül, majd latinul mondta el a pápával és a zsinatokkal kapcsolatos nézetét és tett hitet a Biblia tekintélyéről. Másnap, április 19-én, V. Károly éles hangvételű, franciául elmondott beszédében Luthert elítélte, és kimondta róla, hogy eretneknek tekinti, s ennek megfelelően kíván eljárni ellene. De Luther kitartott: csakis a Biblia szavait fogadta el érvényesnek, nem térítették el útjáról. Április 26-án elhagyta Wormsot. Életvétségben volt ismét.

Ábrablók és Bölcs Frigyes

Az az ember, akit már korábban is Luther védelmezésére indított Isten, most is közbelépett. Bölcs Frigyes megbízta embereit, hogy színleg támadják meg a Wittenberg felé utazó Luthert, aki így egy – a világ előtt megjátszott – emberrablás áldozata lett. Azért, hogy elrejtessék az ellenségei elől. „A választófejedelem tanácskozott embereivel és megparancsolta tanácsosainak, hogy rejtessenek el engem. Ő nem tudta a helyet, hogy szükség esetén jó lelkiismerettel tehessem esküt arra, hogy nem ismeri rejtékhelyemet”. Wartburg várába viték Luthert, ahol tíz hónapig (1521. május 4-től 1522. március 1-jéig) élt György lovag álnév alatt. Jó volt ez az elővigyázatosság, mert az 1521. május 25-i keltezésű wormsi ediktum Lutherre és köve-

(Folytatás a 9. oldalon)

(Befejezés a 8. oldalról)

tőire kimondta a birodalmi átkot. „Ezentúl senki sem nyújthat szállást, ételt, vagy bármiféle segítséget sem Luthernek, sem híveinek. Sőt mint eretnekeket el kell fogni őket. Vagyonuk azé lesz, aki a hatóságoknak átadja őket. Luther könyveit árusítani tilos, vallási tartalmú könyveket pedig csak egyházi cenzúra engedélyezése után szabad terjeszteni. Most azonban csoda történt. A holtnak vélt Luther tanítása csak most terjedt igazán. A reformáció ügyét, Isten igéjének terjedését

Erős vár a mi Istenünk! (V.) A rend bontó Luther

gők látomásokkal dicsekedtek, az utolsó ítélet bekövetkeztét hirdették, és azt gondolták, előtte még minden istentelen embert ki kell irtani. „Ezek a kicsinyes rajongók nem ragadták meg a reformáció lényegét. Ők nem evangéliumi lelkeséget akartak, hanem a régi törvényt akarták helyettesíteni saját törvényeikkel. Elhamarkodottságukkal és esztelen

megtartója és bírója maga Isten. Ő nem az a kiválóság volt, aki a saját gondolatait valósítja meg, hanem az a lángelme, aki Isten megbízásából, Isten gondolatait hirdette. Nem gögös ember volt, hanem alázatos eszköz Isten kezében.

Ellenségei félreismerik, a sátán parancsára. Megérteni pedig azok fogják, akiket Isten Szentlelke az evangélium által

Luther a wormsi birodalmi gyűlésen.

most már nem lehetett megállítani. Haladt Luther nélkül is. Erről beszéltek a szöszéken, a városi tanácsüléseken, a céhek összejövetelein, a vendégfogadóknak, az otthonokban, a piacokon, városon és falun egyaránt” (V. J.).

Pápai és császári átok alatt van Luther. Innentől fogva bárki elfoghatja, sőt meg is ölheti őt.

A tíz hónap elzártság alatt folyamatosan dolgozott, írt. Lefordította népe nyelvére az Újszövetséget. Egyetlen év leforgása alatt 900 oldalnyi szöveget tett közzé 27 féle cím alatt, amik mintegy félmillió példányszámban forogtak közkézen. Zsoltár- és igemagyarázatokat, traktátusokat, posztillákat írt. Gondolatai terjedtek, nem állíthatta meg senki és semmi.

Az élet Wittenbergben

Amíg Luther Wartburgban élt elzárva, addig a társai Wittenbergben több fontos, a későbbiekben birodalom-szerzte mintául szolgáló gyakorlati reform megvalósítását végezték. 1521 szeptemberében például Melanchthon a diákjaival két szin alatt vette az úrvacsorát. Novemberben tizenhárom Ágoston-rendi szerzetes kilépett a rendből, és közülük többen megházasodtak. De sajnos zavargásokra is sor került, túlzások is történtek. A Münzer Tamást követő zwickauai rajon-

túlzásaikkal sokat ártottak a reformáció ügyének. Luthert végül ezek a jelenségek arra kényszerítették, hogy a fejedelem akarata ellenére is elhagyja magányát és rendet teremtsen Wittenbergben” (V. J.). Luther 1522. március 6-án a wittenbergiek hívására visszatért a városba, és prédikációival helyreállította a rendet. Igehirdetései oktató jellegűek voltak, német nyelven folytak.

Luther élete ezután kiteljesedett. 1525. június 13-án házasságot kötött Bóra Katalinnal, egy zárdából 1523-ban eltávozott apácával. Háza az evangélikus lelkészi otthon jó példájául szolgált, keresztény szeretettel fogadtak minden arra utazót, vendéget. Három lányuk és három fiuk született.

„»Koldusok vagyunk. Ez az igazság.« Így szól Luther utolsó feljegyzése. Utoljára is arról tett bizonyosságot, hogy kolduljunk Isten kegyelmét. Ő csak ebben a kegyelemben bíz. 1546. február 18-án hajnali 2 és 3 óra között hazahívta Isten hűséges szolgáját. Dr. Luther Márton holttetését az eislebeni főtemplomban ravatalozták fel, majd Wittenbergbe szállították s a vártemplom szöszéke alatt ástott sírba temették el. Itt pihen ma is.

Luther jól tudta, hogy ő Isten embere, világraszóló prófétai küldetéssel, hogy neki mindene, megbízója, Ura vezetője,

elhív a megváltottak seregébe, a szentek közösségébe. Az ilyenek azonban nem Luthert dicsőítik, hanem a Mindenható Atyát, aki Fia által megváltott bennünket s Szentlelke által Luthert eszközöztette, hogy főlragyogtassa előttünk az

Luther felesége, Katharina von Bora

Evangeliumot” – szól Virág Jenő summázata a Dr. Luther Márton önmagáról című könyvének a végén. Erős vár a mi Istenünk!

Kis Lucia

Olvasandó: Lk 1,5–25

Kedves gyerekek, találjátok ki, ki vagyok:

Van nevem, testem, eszem. De nem a ti világotokból való vagyok. Abból a világból jövök, ahol minden lehetséges. Jártam a Földön, mert küldve voltam. Nem szoktam magamtól menni, mindig Isten küld engem. Tudjátok, Isten mindig kigondol valami eredetét, utána pedig valakit elküld, hogy elmondja azt. Én is egy páratlan feladatot kaptam. Büszke voltam, hogy én lettem kiválasztva. Kellemes dolog jó hírt vinni az embereknek. Néha még az is elég, ha valakinek szépen köszönünk és rámosolygunk, máris jobb kedve támad.

Én a köszönésig el sem jutottam. Zakariás annyira megrémült, hogy elsőnek a számomra kedves szavakkal kellett kezdenem: „Ne félj!” Máskülönben nem is hallgatott volna rám, olyan izgatottan vert a szíve. A hír, amivel a mennyből érkeztem hozzá, nagyon fontos volt. Ő már egy kicsit el is feledkezett arról, hogy valamikor mi után vágyódott. És én voltam az, aki közöltem vele, hogy most teljesül, amit kért. Emberekkel közölni, hogy beteljesül, amire vágytak, az olyan adventi, vagy inkább karácsonyi hangulatú. Hisz ezt ti is ismeritek.

Bízom benne, hogy ti is türelmetlenül várjátok a karácsonyt. Hisz ez a kedvenc ünnepeitek. Néhányan a lelkészek közül ugyan már régtől meg akarnak győzni titeket arról, hogy a legfontosabb ünnep a vasárnap, de ti nem igazán hiszitek ezt... A szívetek mélyén őrzitek a karácsony iránti szereteteket. Én ezt értem. Olyan sok

Isten terve

„Mert csak én tudom, mi a tervem veletek – így szól az Úr –: jólétet és nem romlást tervezek, és reményteljes jövő az, amelyet nektek szánok” (Jer 29,11).

Isten nekünk szóló tervével kapcsolatban az a legnehezebb, hogy nem mindig kézenfekvő. Ritkán kapunk pontos tervrajzot az életünkhöz úgy, mint Nőé a bárkához.

Isten nekünk szóló tervével kapcsolatban egyúttal ugyanaz a legnagyobb is. Hogy nem mindig kézenfekvő. A határ a csillagos ég. Lehet, hogy nem kapunk hozzá pontos térképet, de ha a Szentírást olvasuk és imádkozunk, a Szentlélek megmutatja a helyes utat.

Isten vezetésében biztosak lehetünk, és abban is, hogy jól tervez nekünk.

Mutasd meg nekem a te utadat, Uram. Ámen.

(Részlet a *Napi menü* című könyvből, amely a Kálvin Kiadó gondozásában jelent meg 2015-ben.)

Karácsonyi találós kérdés

gyönyörű esemény kapcsolódik karácsonyhoz. Elsősorban az ajándékok, a feldíszített fa, a finom süti, az illatozó mézeskalácsok, a kis bohóckodás a karácsonyi műsor gyakorlásánál, szereplés a templomban... De főleg a megunhatatlan történetek, amiket már oly sokszor hallottatok. No! Itt egy kicsit hadd dicsekedjek. Néhány karácsonyi történetben benne szerepelek én is, közületek pedig volt, aki el is jászott engem. Sokszor láttam és nagyon tetszett.

Zakariás – akihez küldve lettem – nagyon szimpatikus volt. Boldog vagyok, hogy személyesen is megismerhettem. A feleségével, Erzsébettel együtt ragyogó emberek voltak. Annak ellenére, hogy jók és hűségesek voltak, az Úristen megengedte, hogy szenvedjenek. A szívük repedt meg, hogy nem volt gyermekük. Egész életükben pedig ezért könyörögtek. Egy egész élet, az hosszú idő. Lehet akár nyolcvan év is. Imádkoztál már valamiért nyolcvan éven keresztül? Ó, bocsáss meg, hisz te még fiatal vagy. Nagyon fiatal. Csökkenetnem kell az évek számát. Méghozzá nagyon. Imádkoztál már valamiért két éven keresztül? Nem? És két hétig? Imádkozni és várni – nehéz dolog. Mindnyájan azt szeretnénk, ha Isten azonnal meghallaná az imádságunkat, és csalódottak vagyunk, ha nem így történik.

Mi az, amiért imádkozol? Tudom, hogy nehéz erről beszélni, de azt szeretném neked tanácsolni, hogy soha ne add fel, fáradhatatlanul imádkozz mindig! Ne csak ön-

magadért, hanem másokért is. Szükség van az imádságra!

Zakariás beletörődött, hogy az imádsága nem teljesült. De Isten meglepte őt. Vagyis – minden szerénység nélkül mondhatom – én leptem meg, mert én közöltem vele, hogy fia fog születni. Épp szolgálatban volt, amikor megszólítottam. Füstölőáldozatot mutatott be, ami csodálatosan illatos volt. Nagyon szerettem azt a pillanatot, amikor a tömjént meggyújtották és mindnyájan elkezdtek imádkozni. Azon a napon is így történt. Az imádság csöndes pillanatai voltak ezek. A legmegfelelőbb pillanat arra, hogy közöljünk valami szépet. Zakariás megrejtett, amikor engem meglátott. Egyáltalán nem hitt nekem. Aból, amit mondtam neki, semmit nem tudott elhinni. Meglepett. Fantasztikus hírt vittem neki, hogy csodálatos kisfia fog születni, olyan, akihez hasonló nem lesz, szófogadó és istenfélő lesz. Olyan, akiből sok öröme fog származni, aki majd készíti az emberek szívét Isten eljövételére. De ő egyáltalán nem hitt nekem. Kibeszélte magát, hogy már öreg. Jelet akart. Ezért megbüntettem. Néma lett. De ne félj, nem örökre, csak egy időre. Mikor a kisfia megszületett, megszólalt és teljes szívből szeretete őt.

Szívesen elmondanám még neked befejezésül, hogy ne várj engem. Ha jó hírt akarsz hallani, ne rám várj, hanem nyisd ki a Szentírást és olvasd, és főleg: hidd el mindazt, ami ott le van írva! :)

Janette Knežová

A Zsinat 4. ülésén, melyre 2016. november 4-én Rimaszombatban került sor, az alábbi határozatokat hozta:

– A Zsinati Tanács által javasolt napirendet A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Közalapjáról szóló 1/2009-es számú törvény módosítása új ponttal kibővítve elfogadta.

– Elfogadta a Zsinat IX. ciklusának 3. üléséről szóló jegyzőkönyvet.

– További három évre, 2019. december 31-ig felfüggesztette az 1/2009-es számú törvény 4. § (3) és (4) bekezdésének hatályát, s a közalapi járulék összegét a felfüggesztés három évében a 2013. évi befizetés kulcsai szerint állapította meg (4 euró választói járulék és 8 % bérleti járulék).

– Első és második olvasatban jóváhagyta a 2/2016-os számú törvényt a

Borongós novemberi napokon, mint ez a mai, egyre inkább tudatosul bennem, hogy milyen gyorsan repül az idő: lassan újra névnapom lesz.

A boltok polcain már jó pár hete sorakoznak képmásaim különböző méreteken és sokféle kiserelésben. Szerencsére nincs gondom az ajándékok beszerzésével, mert a kínálat pazar, szinte zavarba ejtő. Mégis úgy érzem, évről évre nehezebb a dolgom. Valami megváltozott, valami beárnyékolja az ünnepem fényét...

Az utóbbi évszázadokban sokfelé sokfelét regéltek rólam. Én voltam a nagy ajándékozó, aki könyörületes a szegényekkel és a nélkülözőkkel, megjutalmaztam a jókat, míg kollégám a krampusz büntetett, ha kellett. Titokban jöttem, az éj leple alatt, és megajándékoztam azokat, akik vártak, akik hittek a mesékben, akik készültek és csillogásra fényesítették a cipőjüket. Kis csomagokkal leptem meg őket. Mogoróval, mandarinnal, édességgel, olyasmivel, amit évente csak ilyenkor lehetett kapni, valamivel, amiből talán hiányt szenvedtek, s aminek nagyon örültek.

Ma más a helyzet. Ma nem lehet holmiféle aprósággal jönni. Konkrét megrendeléseim vannak a gyerekektől. És nem apróságokat várnak tőlem. Okos-telefon, márkás cipőt, videó-játékot. De én már csak egy öregember vagyok, talán kicsit maradi. Szeretem a hagyományokat. Főleg, ha valamilyen erényt, emberséget jelképeznek. Szeretem a saját kezűleg készített Mikulás-batyu-

EGYHÁZUNK ZSINATA 4. ÜLÉSÉRŐL

Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Közalapjáról szóló 1/2009-es számú törvény módosításáról.

– Hivatalos fordításként elfogadta a Generális Konvent által felkért bizottság munkája során elkészült új magyar nyelvű II. Helvét hitvallást.

– A II. Helvét hitvallásnak a Ján Janovčík által elkészített új szlovák nyelvű szövegváltozatát elfogadta hivatalos fordításként.

– A Reformáció 500 tervezett programjainak ismertetését tudomásul vette, és az Egyetemes Egyház a jubileumi év tervezett programjainak megvalósítására 2016. december 15-től 2017. február 15-ig egyetemes egyházi gyűjtést hirdetett. Az egyházközségek a gyűjtésből (perselyes gyűjtés, adott alkalom perselypénze, felajánlás, adományok stb.)

LEVÉL A MIKULÁSTÓL, avagy Kedves Felnőttek!

kat, szeretem a szerénységet. Szeretem az ünnepet övező titkot és várakozást, és szeretem a mértékletességet és az igényességet. A bőségben is. De kit érdekel ez manapság...

A névnapom előtti és utáni héten hirtelen mindenki Mikulás akar lenni: a nagymama, a keresztmama, a szomszéd néni, az iskolaigazgató, a benzinkutas,

befolyt összeget a megszokott rendszerint, az esperesi hivatalokon keresztül továbbítják a Reformáció 500 alapba.

A Zsinat ajánlja az egyházközségeknek, hogy a reformációs jubileum alkalmából minden egyházközség újítsa fel, tegye rendbe a helyi temetőben a református lelkészek, tanítók és gondnokok síremlékeit, valamint kezdeményezze a közterületek névváltoztatását abból a célból, hogy azok a közterületek, ahol templomaink és lelkészlakjaink vannak, kifejezőbb nevet kapjanak (Templom tér, Kálvin tér, Reformátusok tere).

– Első és második olvasatban jóváhagyta a 3/2016-os számú törvényt a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház gazdálkodási rendjéről.

Én, a Mikulás, úgy kezdtem a pályafutásomat, hogy megajándékoztam a rászorulókat. Folyton azon gondolkodom, hogy mi az, amire a mai gyerekeknek igazán szükségük lenne, mi az, amiből hiányt szenvednek. Ami eszembe jut, csupa megfoghatatlan dolog: idő, határok, mérték, eredetiség, valóság, természetesség...

a kéményseprő, a polgármester, a kántor és még sorolhatnám. És gyűlnek a csomagok, csak gyűlnek – megtömve minden földi jóval, és mire 5-én este a cipőpucolásra kerülne a sor, már nem vagyok érdekes. Hiszen hasonmásaim jártak már a boltban, az utcákon, a nagymamánál, ráadásul őket még a jóság meg a fényes cipő sem érdekelte, adtak anélkül is.

Kedves Felnőttek! Segítségem gondolkozni! Hozzuk vissza együtt egy kedves hagyomány varázsát, megajándékozva gyermekeinket valami olyasmivel, amire igazán szükségük van. Ébresztgessük bennük a tenni akarást és a várakozást, és legyünk példák nekik mértékletességéből.

Üdvözlettel:

(a Mikulás helyett) **Süll Mária**

Orando et cantando – Imádkozva és énekelve Beszélgetés Marczy Ernővel a X. országos énekverseny kapcsán

Marczy Ernő a Tiszántúli Református Egyházkerület zenei titkára, és a Debreceni Kántus szerző karnagya, emellett országos kántorképző tanfolyamok állandó tanára Debrecenben és Nagyváradon. Mi felvidékiek, legutoljára a X. országos énekverseny zsűri elnökeként élvezhettük frapáns beénekeltetését, zenei felkészültségét, az énekek autentikus elénekléséről alkotott megalapozott véleményét. Könnyed, természetes stílusával, szép énekbeutatósaival nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a versenyzők biztonságban érezzék magukat és letegyék annak feszültségét, hogy mások előtt kell énekelniük.

– Szeretném ismét megköszönni, hogy elvállalta a zsűri elnökséget a felvidéki országos énekverseny döntőjében. Milyen benyomásokat gyűjtött?

– Megtisztelő volt a felkérés, örömmel vállaltam el, hiszen a verseny előéletét ismerve tudtam, hogy izgalmas, léleksimogató lesz ez az esemény. Az első pillanattól látszott, hogy a gyerekek – felkészítő tanáraikkal együtt – mennyire várják, hogy bemutathassák a megtanult énekeket. Ugyanakkor feszült várakozás helyett a közösségben éneklés nyújtotta öröm előérzete töltötte be a termet. Ujjtördelések helyett magabiztos, mosolygó arcokkal találkoztam, és ez a kezdetektől meghatározta a döntő hangulatát.

– Milyennek érezte a verseny színvonalát, akár más énekversenyekkel összehasonlítva?

– Általánosságban kijelenthető, hogy a gyerekek kiállása határozott, példaértékű volt, nagyon koncentráltan, lélekből énekeltek. Bizonyára gondos felkészítő munka zajlott az elmúlt hetekben a küldő iskolákban, és ez az eredményekben is megmutatkozott. A zsűri tagjai – Balla Sarolta és Édes Árpád – nevében is mondhatom, nem volt könnyű a sok jó előadás közül

kiválasztanunk a legjobbat, de igyekeztünk átfogó képet alkotni az éneklőkről, ennek alapján történt az értékelés. Összefoglalva: színvonalas, eredményes énekversenyen vehettünk részt, amely a már egy évtizedes működésével hagyományt ápol, folytonosan értéket teremt és őriz a Felvidék kultúréletében. Adja Isten, hogy még sok jubileumot ünnepelhessenek a szervezők és a résztvevők!

– Volt-e olyan, akinek az éneke különösen megérintette? Esetleg felfigyelt-e rendkívüli tehetségekre?

– Több részletre figyelünk egy versenyen: a kiállítás, az énekek karaktere, szövegszerű előadása mellett arra is, visszszakoszkodhat-e a hallgatónak az a tartalma. A legfontosabb talán a helyes tempóválasztás. Egy rövidebb, imádságos hangvételű éneket nem adhatunk elő átlagtempóban, mert 10 másodperc után vége. Egy harsányabb, örvendező ének nem szép vontatottan, ugyanakkor csúcsebességet elérve már léleknélkülinek, hajszoltnak mutatkozik. Láthattunk meg-

gyermeki tisztaság a közlés folyamatában, és ez kortól független. Mennyi jó hangú, tehetséges gyermek él a Felvidéken! Egy fiatal, még szoprán hangon éneklő fiúcskát bármelyik neves európai „college” fiúkorusában el tudnék képzelni. A csoportokban voltak, akik – versenyen kívül – vokálozás terén is mutattak értékelhetőt. Persze, olyan énekes is volt, aki a könnyedebb műfajokban található otthonra, amilyen például a jazz vagy a musical világa. Egy olyan egyedi módon előadott karácsonyi népdó éneket is hallhattunk, ami megosztottság nélkül vitte a pálmát. A népzene egyébként is rögtön előjön, ha a fúziós egyházzene szóba jöhető műfajairól kérdezzük; gondoljunk csak a népdalzsoltárokra!

– Milyen tanácsot adna a jövőre nézve?

– Az énekes közösségek mindig tudtak túlélni, egyszer a kontinuitás megőrzéséért, máskor a közösséget összekötő jelképes zsinór feszesen tartása érdekében. A történelem menetét nem szemlélhetjük kívülről, üvegkalkitában ülve, hiszen részei vagyunk, csak az nem mindegy, mennyire aktívan. Gyülekezeteink tagjai, egyházi iskoláink tanárai és diákjai hittel énekelve, tevékenyen éltek meg a történelmet. Rendelkeztek az emocionális gazdagság jellemzőjével, amit a zene nyelvén, a szeretet nyelvén fejeztek ki: bátorítottak a harcokban, holott őket is érték támadások, vigasztaltak a gyászban, amikor ők is könnyeztek, és hitre juttattak ezeket, miközben kegyelemből maguk is hitre jutottak. Feladatunk ezt a mentalitást átörökíteni jelenünkbe, megalapozva ezzel az érlelő új aranykort. Generációs folyamat ez, amelyet a legkisebb korosztályban érdemes elkezdeni az egyházi énekekkel, hogy aztán integrálódva gyermekeink alkossák a jövő gyülekezeteinek, templomainak éneklő köveit. Éljük imádkozva és énekelve!

– Köszönöm a beszélgetést!

Bodnár Noémi

Marczy Ernő

lepően erőteljes előadást már a legkisebb korcsoportban is. Megmutatkozott, hogy a lelki énekek tisztasága nem csupán intonációs kérdés. Fontos persze a megfelelő hangképzés és a szöveg hiteles átadása, de nem szorulhat háttérbe a

Gömörzkáros

Október 22-én megemlékezés zajlott a gömörzkárosi műemlék-templomban az 1956-os forradalomról.

Az ünnepi istentisztelet szónoka **Molnár Viktor** beosztott lelkipásztor volt. A 2Tim 4,7–8 alapján elmondott igehirdetésben az '56-os forradalmat újkori történelmünk legfényesebb fejezetének nevezte. A forradalmárok helytállásukkal „ama nemes harcot” vívták, cselekedetükkel rést ütöttek a zsarnokság falán, előkészítve így az 1989-es rendszerváltást. Az igehirdető megemlékezett a sortűzek, a visszarendeződés utáni hátratételek, valamint a megbélyegzés áldozatairól. A mártírok és a pesti srácok áldozatvállalása arra az egyszeri, tökéletes áldozatra mutat, mellyel Jézus Krisztus bűnbocsánatot, örök életet és üdvösséget szerzett számunkra a Golgotán.

Az istentiszteletet követően az igehirdető koszorút helyezte a temetőben álló kopjafára. Az együttléti szeretetvendégséggel zárult, ahol **Tóth László** lelkipásztor köszöntötte az '56-osokat: a 60. életévüket idén betöltő gyülekezeti tagokat.

Adja Isten, hogy hitharcainkat mindig a Lélek fegyvereivel vívjuk és a mártírok emlékezte legyen áldott szívünkben!

Tóth László

Rozsnyó

Október 26-án a rozsnyói Csemadok nagytermében **Buza Zsolt** lelkipásztor tartott vetítéssel egybekötött előadást *1956 egyházügyi vonatkozásai, különös tekintettel a református egyházra* címmel.

Több mint egy évtizedes imádságos várapozás, áldozatos gyűjtögetés, végül pedig három hónapnyi lelkes munkát után a buzitai református gyülekezet hívei beléphettek megújult templomukba.

Másként zengett a dicséret október 30-án az ünnepi hálaadó istentiszteleten, hiszen velünk ünnepelhetek a legközelebbi testvéreink a restei, az alsó- és felsőlánci gyülekezetből, valamint mindazok, akik segítségünkre voltak a megtett úton, és eljöttek, hogy együtt örvendezzenek az örülőkkel. A zsolttáros életérzését éltük meg: „Mikor jóra fordította Sion sorsát az Úr; olyanok voltunk, mint az álmodók. Akkor megtelt a szánk nevetéssel, és örömkialtás volt nyelvünkön. Ezt mondták akkor a népek: Hatalmas dolgot tett ezekkel az Úr! Hatalmas dolgot tett velünk az Úr; ezért örvendezünk” (Zsolt 126,1–3). Az Igét hirdető **Orémus Zoltán** esperes a 84. zsolttár boldogmondásait helyezte a szívünkre. **Szániszló Sándor** az egyházmegye nevében egy Szentírást helyezett el az úrasztalra.

Megemlékezések az 1956-os forradalom 60. évfordulóján

Elmondta, hogy 1956. november 1-jén Ravasz László nyugalmazott püspök a Kálvin téri templom szószékéről az anyaországban maradt testvéreink nevében emelt szót, gyökeres változást követelve, elmondta: „Isten nem hagy magából gúnyt űzni” (Gal 6,7). Rákosi Mátyás vezetése alatt a lelkipásztoroktól megkövetelték az államhatalommal való együttműködést, ellenkező esetben eltiltották őket a szolgálatról, sokakat be is börtönöztek.

A forradalom követelése között szerepelt az egyházon belüli általános tisztújít-

tás, az egyházi vezetők bűnvallása, az állammal együttműködők leváltása. Elvárták, hogy a lelkipásztor legyen a nép élő lelkiismerete: egyetlen Urunk van, az Úr Jézus. A forradalom leverése után megtorló intézkedések következtek, leváltások, félreállítások, bosszúállások, de az evangélium hirdetését és terjesztését semmilyen államhatalom nem tudta és nem tudja megakadályozni. Iskolánk tanulói, a művészeti iskola tanárnőinek vezetésével, tartalmas műsorral tették színesebbé a megemlékezést.

Mixtaj Johanna

A Dunántúli Református Egyházkerület Székházának dísztermében október 14-én emlékszinatra került sor az 1956-os forradalom és szabadságharc 60. évfordulója alkalmából. Az áldozatokra és üldözöttekre emlékeztek a Kárpát-medence tag egyházainak képviselőivel közösen. A megemlékezésen beszédet mondott Orbán Viktor miniszterelnök, Balog Zoltán miniszter, Bogárdi Szabó István püspök. Az átélt nehéz időszakra Gulácsi Lajos nyugalmazott kárpátaljai püspök emlékezett vissza. Az emlékszinat a Kálvin téri templomban istentisztelettel zárult. Egyházunkat Fekete Vince főgondnok, Fazekas László püspök képviselte. Az SJE RTK képviselőjében pedig Somogyi Alfréd esperes volt jelen.

Az úrasztalra Biblia került Buzitai reformátusok nagy öröme

Szavak nélküli bizonyosság: Istennek minden időben van szava népéhez.

Salamon imádsága (1Kir 8), versek és kórusművek után szeretetben megkülönböztetett vendégünknek is volt üzenete számunkra. **Haraszti Attila**, az új kassai főkonzul az élő kövek fontosságát emelte ki beszédében. Elmondhattuk neki innen a „végekről”, hogy az 50 választót számláló gyülekezetben valóban élnek a kövek: szolgálnak, terhet hordanak, kiáltanak és kacagnak; sírnak bánatukban és örömben. Az élet jelei ezek. Az apostol szavával lelki házzá épülnek (1Pt 2,5) annak az áldott érintésére, Aki a kövekből is tud fiatkot támasztani.

Vajányi Tamás, a gyülekezet gondnoka, örömtelien nevezte a helyi közösség és előljárók áldozatát és munkáját. Röviden tájékoztatta a jelenlévőket a felújítás menetéről: a megroppant fődém- és tetőszerkezet teljes cseréjéről, a betonkoszorúkon

nyugvó tölgyfagerendák bibliás és nemzeti jelképvilágáról, a falak és a padok festéséről, az igényes nyílászárókról, s a két kovácsoltvas-csillár elhelyezéséről. A buzitai bibliás nép lelki otthona a nemes egyszerűség jegyében teljesen megújult. Ez a történet is az egyház Úráról szól, őt illeti egyedül a dicséret és hálaadás. Illendő volt azonban köszönetet mondanunk az anyaország páratlan gondoskodása révén kapott 11 ezer eurós támogatásért is, amelyet az Emberi Erőforrások Minisztériuma számunkra jóváhagyott. Ez az anyagi segítség indította el gyülekezetünkben a templomfelújítás folyamatát, melynek összköltsége mintegy 68 ezer eurót jelentett egy maroknyi közösségnek.

Most már új utakért, s álmokért esdenek a buzitai református gyülekezet élő tagjai, hogy az egyház látomásában (Jel 21) ők is részesedjenek.

Nagy Gábor

Rendhagyó reformációi ünnepi istentisztelet Ipolypásztón lelkészek adtak hálát

A barsi egyházmegye lelkipásztorai október 30-án közösen szolgáltak egy rendhagyó reformációi ünnepi istentiszteleten Ipolypásztón. Másodszor került sor ilyen közös szolgálatra.

A parókián **Antala Éva** espereshelyettes, nagyölvédi lelkipásztor köszöntötte a palástban megjelent lelkészeket, majd kérte az Úr áldását a közös szolgálatra. Miután zengett a *Tebenned bízunk eleitől fogva*, megindult az ünnepi menet Isten hajlékába.

Az istentisztelet **Kassai Gyula** esperes köszöntésével vette kezdetét: „*Mert Krisztus jó illata vagyunk Isten dicsőségére...*” (2Kor 2,15). **Ambrus Erika** Ipolypásztó-garamsallói lelkész Csuka Zoltántól *A megújulás dicsérete* című versét szavalta el. **Fülöp Sándor** érsekkétyi lelkész vezetésével vallást tettünk hitünkről, elmondván az egyetemes egyház hitvallását. Az igét (2Tim 3) lelkünk épülésére **Tóth Árpádtól**, Oroszka lelkészétől hallhattuk. **Révész Tibor** zselízi lelkész vezetésével a gyülekezet Kálvin bűnvalló imádságát imádkozta. A szószéki szolgálatot **Nagy Ákos Róbert**, a gömri egyházmegye esperese, hanvai lelkész végezte. Alapigéül a 2Tim 3,16-

Október 31-én a pozbai templom harangjai ünnepelni és emlékezni hívogattak.

Öt gyülekezet volt jelen az istentiszteleten: Pozba, Baracska, Bese, Újlót és a nagyigmándi testvérgyülekezet. Istennek hála a közös alkalomért, amelyen a reformációt is ünnepeltük.

Isten oltalmának, szeretetének köszönhetően tarthattuk meg nyugdíjasaink, öregeink köszöntését Szalócon november 5-én.

Az alkalmat családi napként tartjuk nyilván. **Hurák Ottó** polgármesterhelyettes és **Gazsi Mónika**, az önkormányzat kulturával foglalkozó bizottságának a tagja, presbiter nyitották meg az alkalmat. A je-

17 szolgált. Az igehirdetésben elhangzott, hogy a megtartó isteni kegyelemért hálaadással tartozunk. Az emberek gyarlók ma is, ahogyan Pál apostol korában is azok voltak. Elengedhetetlen, hogy Isten ígéje legyen életünk alapja, vallva, hogy a teljes Írás Istentől ihletett, ami nagy ajándék a számunkra. A Szentírásban mindenre találunk választ, tanít, fedd, buzdít, megleljük benne Isten igazságát, vigasztal. Végül el-

hangzott egy felhívás is, miszerint a reformáció arra hív, hogy legyünk jobb keresztyének és tegyük keresztyénebbé a világot.

Az igehirdetést követően **Révész Csilla** Zselíz-sároi lelkipásztor énekszolgálatra kö-

vetkezett. Felemelő volt hallgatni a szoprán hangfekvésű tisztán szóló énekét. Az utóima Luther Márton imáiból volt összeállítva, amit **Ficzere Tamás** nyitrai, **Csernyik Magdolna** Hontfüzesgyarmat-fegyverneki, **Pásztori Márta** garamszentgyörgyi és **Erdélyi Judit** nemesbori lelkészek vitték fennszóval az Úr elé. Az Úrtól tanult imádságot **Tóth Zoltán** garamlöki lelkész vezette. Nemzeti imádságunk eléneklése után az ároni áldást Nagy Ákos Róbert esperes mondta.

Végül a helybeli lelkész, Ambrus Erika mondott köszönetet a mindenható Úrnak

a jeles ünnepért és ünneplésért. Isten tegye áldottá további szolgálatainkat is, kérve, hogy Krisztus jó illata maradjunk az Isten dicsőségére!

Sándor Veronika

Közösen ünnepeltünk és emlékeztünk Pozbán találkozott öt gyülekezet

Dukon András köszöntötte az egybegyűlteket az *Ef 6,7-8* ige alapján. Két lelkészre emlékeztünk: **Tóth Istvánra** és **Tolnay Istvánra**, akik a pozbai gyülekezetben szolgáltak. Itt haltak meg és itt lettek

eltemetve, de sírkövüket már nem találtuk. **Mente Róbert**, a gyülekezet másodgondnoka a jegyzőkönyvek alapján megtalálta az adatokat. Megtisztelte ünnepi istentiszteletünket a barsi egyházmegye esperese, **Kassai Gyula** és felesége. **Sándor Veronika** az újlóti, **Sugár Tamás** a nagyigmándi gyülekezet nevében szól, majd Kassai Gyula esperes köszöntötte a testvéreket. Az ünnepi istentisztelet után az emlékkő leleplezése és koszorúzása következett. Ezt követte a szeretetvendégség.

Hátalatt szívvel köszönöm a jó Istennek, hogy ennyi év után is van kikre emlékezni és kiknek ünnepelni. Egyedül Istené a dicsőség!

Baják Margit

Fiatalok köszöntötték az időseket Emlékezetes ünnep Szalócon

lenlívőknek **André János** lelkipásztor nyújtott igei eligazítást. A gyülekezet hitanosai, konfirmandusai, egyházközségünk gyermek és ifjúsági zenekara, cigány gyermekeink és a Szalóka polgári társulás éneklőcsoportja gazdag műsorral köszöntötték

a nyugdíjasokat. Az alkalom a HEKS projekt önrészt képezte. Nyugdíjasaink gazdagon megterített asztal mellett beszélgettek, szórakoztak, emlékeztek a régi szép időkre. Soli Deo gloria!

Borzy Bálint

(Befejezés az 1. oldalról)

nács, s jövőre már az új nyomtatványokon kell elkészíteni a 2017. évi költségvetéseket és a 2016. év zárszámadásait.

A reformáció jubileumi évére készülve, egy törvénnyel módosította a Zsinat a közalapi törvényt. Ennek lényege, hogy a jubileumi év egyetemes egyházi rendezvényeinek finanszírozására, egyházunk egy 30 000 eurós keretet hozott létre a Közalapban.

A rendezvények előkészítésével megbízott bizottság nevében Géresi Róbert püspökhelyettes ismertette egyházunk jubileumi tervezett programjait, amelyek az 500-as szám jegyében fogalmazódtak meg.

A Zsinat javasolja, hogy minden gyülekezetben emlékezzenek meg helyi programokkal és rendezvényekkel az évfordulóról, hogy minden egyházmegyében – 2017 júniusa és szeptembere között – legyen egy központi egyházmegyei rendezvény, amely legalább 500 embert „megmozgat”. 500 református gyermek találkozója is lesz júniusban, egyházi iskoláink diákjai és református

Néhány mondat a Zsinat őszi üléséről

hittanosaink részére. „500 gyermek vetélkedője” címmel lesz reformációs rajzpályázat, szavaló- és énekművet, valamint egy „Ki tud többet a reformációról?” vetélkedő. Nemzetközi tudományos konferenciák is lesznek márciusban és szeptemberben, s egyházunk központi rendezvényére november 17–18-án kerül sor Rimaszombatban.

Az ünnepi zsinat alkalmával avatják majd fel a gályarabok emlékművét. Idén október 31-én elindult egyházunk honlapján az „500 gondolat a reformációról”: naponta egy egyháztág gondolatát olvashatjuk a reformáció üzenetéről, jelentőségéről. A Zsinat a tervezett programok megvalósítására összegyűjtést hirdetett 2016. december 15-e és 2017. február 15-e között. Az egyházközségek akár külön gyűjtéssel, akár egy, a presbitérium által meghatározott összeggel, akár egy felajánlott perselypénzzel járulhatnak hozzá a központi rendezvények megvalósításához. A Zsinat javasolja, hogy minden gyülekezetben keressék meg, tegyék rendbe a refor-

mátus lelkészek, tanítók, gondnokok, mecénás családok siremlékeit, és ahol lehet, ott kezdeményezzék a település közterületeinek átnevezését (pl. Kálvin tér, Templom tér), ez által is hangsúlyozva jelenlétünket.

Egy másik jelentős jubileumról is megemlékezett a Zsinat. 450 éve készült el a II. Helvét hitvallás első magyar fordítása, amit 1566-ban Szenczi Csene Péter somorjai, majd érsekújvári lelkész készített. Az évfordulóra elkészült egy új magyar fordítás. Ján Janovčík, egyházunk nyugalmazott lelképásztora pedig elkészítette a hitvallás új szlovák fordítását. Zsinatunk mindkét fordítást elfogadta, rövidesen nyomtatásban is megjelennek.

A Zsinat elfogadta a Komáromi Református Egyházmegye Közgyűlésének javaslatát, s három évre „befagyasztotta” az egyházközségek éves közalapi járulékanak mértékét. Így 2019-ig az idei mértékben fizetik majd be járuléukat az egyházközségek a Közalapba.

—sa—

Máté Béla emlékére

Egy éve annak, hogy fájó szívvel, de a feltámadás boldog reményében vetjük körül **Máté Béla** újlóti tiszteletbeli gondnok koporsóját. Halálhíre hirtelen, váratlanul ért minket. 2015. december 17-én a 2Tim 4,7–8 alapján szólt a búcsúztató.

1939. július 2-án született Újlóton. Sok megpróbáltatásban volt része. Világháború, amikor a front virágvasárnap átvonult a falun. Ezek a fájó emlékek végigkísérték életét. Többször volt erőtlenség és gyenge a teste, volt, hogy küzdenie kellett az életéért, ám ezekben a küzdelmekben mindvégig vallotta, hogy betegágya mellett ott van vele az ő áldott Orvosa.

Lelkileg mindvégig erős maradt. Így vette át egykor a gondnoki tisztséget bátyjától mintegy kilenc esztendőre. A gyülekezet tagjaival karöltve az ő gondnoksága alatt újult meg Isten háza olyannyira, hogy a végén templomszentelésre hívogathattak a harangok. Az ő gondnoksága alatt épült templomkertünkben a halottasház, ké-

szült járda a templomhoz vezető porút helyett, hogy Isten házába igyekezve ne a port és a sarat kelljen taposni. Említésre méltó az is, hogy miután az újlóti leányegyházközségből anyaegyházközség lett, a parókia felújítása is az ő irányítása alatt vette kezdetét. Szívesen emléke-

előljárók figyelmét, példát állítva eléjük, mit jelent szívvel-lélekkel szolgálni, áldozatot hozni Krisztus egyházáért! Isten kegyelme láthatóvá vált azon is, hogy megírta az újlóti református egyházközség történetét, mintegy 440 esztendőt mutatva be.

Helye üresen maradt a templomban... Egy olyan emberre emlékezünk, aki nem kereste a kibúvókat és a kifogásokat, ha egészségi állapota engedte, valamennyi alkalommal részt vett az istentiszteleteken. S amikor már nem volt elegendő ereje, hogy eljárjon Isten házába, mindig érdeklődött. Mindezekhez a szolgálatokhoz támaszra és segítségre talált hűséges nevében, akivel Isten kegyelméből közel 55 esztendőt élhetek meg. Ebből a házasságból két gyermekük született,

akikről mindig féltő szeretettel szólt, csakúgy, mint egyetlen fiúunokájáról.

Istennek mondunk hálát köztünk végzett szolgálataiért, s legyen áldás emlékező szerettei életén és féltett gyülekezetének további szolgálatain is!

—sv—

Máté Béla az egyik templomi szolgálata végzése közben.

zünk vissza a történelmi beszámolóira is; valahányszor megemlékezés volt a templomban, ő előtte mindig tollat ragadott. Elmondható hát, hogy gyülekezetünk sokat köszönhet néhai tiszteletbeli gondnokának. Méltó emlékezni egy ilyen szolgálatkész lélekre, ébren tartva a mai

Lelkésztovábbképző. November 7-e és 9-e közt Mátyiban a Mécses Központ adott otthont a zempléni, az ungi, az Abaúj-tornai és a gömöri egyházmegyék lelkésztovábbképző tanfolyamának.

Végző búcsú. Életének 92. évében elhunyt Gulácsy Lajos, a Kárpátaljai Református Egyház nyugalmazott püspöke. Temetésére november 8-án, a munkácsi református templomban került sor, ahol egyházunk képviselőjében Géresi Róbert püspökhelyettes rótta le tiszteletét.

Generális Konvent. Debrecenben a Református Kollégiumban került sor november 8-án és 9-én a Generális Konvent ülésére. A tárgysorozati pontok között szerepelt többek között a reformáció 500. évfordulójának ünneplése, a II. Helvét hitvallás átdolgozott szövegének és a Heidelbergi káté javított kiadásának kérdése, a határon túli hit- és erkölcs taneszközeinek átvétele, a nyugat-európai református magyar gyülekezetek helyzete és a lelkészkiadás kérdése. Továbbá beszámolók hangzottak el a részegyházak életéről. Fazekas László püspök és Porubán Ferenc főgondnokhelyettes is jelen volt a tanácskozáson.

Lelkésztovábbképző. November 9-én és 11-én Nagybörzsönyben volt megtartva a pozsonyi, a komáromi és a barsi egyházmegyék lelkésztovábbképzője.

Pályázat

A Timoteus nonprofit szervezet a komáromi idősek otthona és az idősek tartós bentlakásos otthona igazgatói posztjának betöltésére pályázatot hirdet.

A jelentkezés feltételei: másodfokú egyetemi végzettség; legalább ötéves szakmai tapasztalat, minimum két éves vezetői gyakorlat. A munkavégzés feltételének törvényes jogosultsága; erkölcsi feddhetetlenség; vezetői tapasztalatok; jó szervezési és kommunikációs készség; önálló szakmai döntéshozatali képesség; rugalmasság; megbízhatóság; kreativitás; a szlovák és a magyar nyelv ismerete szóban és írásban; német vagy angol nyelvtudás; számítógépes ismeretek. Előnyt jelent, ha a pályázó a pályázat írásával kapcsolatos tapasztalatokkal, szociális, gazdasági és munkajogi alapismeretekkel és B típusú jogosítvánnyal rendelkezik.

A szükséges dokumentumok: a jelentkező végzettségét igazoló okiratok

Ugyanitt tartotta november 10-én ülését a Calvin J. Teológiai Akadémia igazgatótanácsa.

Német vendégek. November 14-én Palcsó Attila külügyi tanácsos és Fazekas László püspök a komáromi püspöki hivatalban találkozott Ulrich Barniskével, a németországi Partnerhilfe tanácsának elnökével és Martin Filitz egyetemi tanárral, az Anhalti Református Egyházkerület nyugalmazott esperesével.

Egyházmegyei látogatás. Fazekas László püspök, Ján Semjan püspökhelyettes, Porubán Ferenc és Július Kováč főgondnokhelyettesek november 22-én Záhóban a református templomban a záhori, a jenkei és az ungpinkóci presbitériummal találkozott. Ezt követően a lucskai templomban a lucskai, a solymosi, a szobránci, a pályini, a bezői, a szalóki, a lasztoméri, a vásárhelyi, a morvai, a varannói és a homonnai gyülekezetek presbitereivel tartottak megbeszélést a Közalap mindenkire vonatkozó, kötelező érvényű befizetéséről.

Szoboravató. November 23-án Kisgéresen a Felvidékről a szovjet munkatáborokba elhurcoltak központi emlékművének felavatására került sor, mely ünnepségen egyházunkat Géresi Róbert püspökhelyettes képviselte.

Tudományos konferencia. A Selye János Egyetem Református Teológiai Kara, az Eperjesi Egyetem Görög Ka-

hitelesített másolata; három hónapnál nem régebbi erkölcsi bizonyítvány; egyéb szakmai oklevelek, tanúsítványok; becsületbeli nyilatkozat a munkavégzés feltételének törvényes jogosultságáról.

A szükséges dokumentumok eredetijét vagy hiteles fénymásolatát a pályázat lebonyolítása előtt szükséges elküldeni.

A kérvényhez csatolni kell: a pályázó írásbeli jelentkezését; szakmai önéletrajzát; az intézmény vezetésével kapcsolatos koncepciójának megfogalmazását; engedélyt, hogy a pályázat ideje alatt adatai felhasználhatóak a pályázat céljaira; lelkészi ajánlást.

Az érdeklődők írásban jelentkezhetnek **2016. december 23-ig** az alábbi címen: TIMOTEUS n. o., Jókaiho 34, 945 01 Komárno.

Kapcsolattartó személy: PhDr. Buzala Szilvia igazgató, mob.: 0905/963 045.

tolikus Teológiai Kara, a Sárospataki Református Teológiai Akadémia, a nagyváradi Sulyok István Teológiai Tudományok Intézete, a Calvin J. Teológiai Akadémia, a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház és a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Abaúj-tornai Egyházmegyeje közös szervezésében november 24-én Kassán nemzetközi tudományos konferenciára került sor „Társadalmi kérdések – teológiai reflexiók” címmel.

A Pátria rádió református műsorai:

December 18-án, advent negyedik vasárnapján a 7.05-kor kezdődő Világosságban Varga László lakszakállasi lelképásztor a Jel 3,19-20 alapján arról szól, hogy Jézus az ajtó előtt áll és zörget.

2017. január 1-jén Kassainé Mártha Timea lévői lelképásztor újévi gondolatait mondja el a Zsid 13,8 alapján: „Jézus Krisztus tegnap, ma és mindörökké ugyanaz”.

2017. január 15-én, 7.05-kor Révészné Bellai Csilla zselízi lelképásztor a földbe esett búzaszem példázatát osztja meg a hallgatókkal.

A Világosság másnapi (hétfői) ismétlésének kezdési időpontja: 13.05.

(A műsor a közvetítést követő naptól meghallgatható a Sola rádió honlapján is: <http://refradio.eu/radio/sola/>)

Szerkesztő-műsorvezető: Iski Ibolya

KÁLVINISTA SZEMLE

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház hivatalos lapja. A kiadó címe:

Jókai u. 34., 945 01 Komárno.

Cégbejegyzési szám: 00179191

Megjelenik havonta.

Főszerkesztő: Fazekas László

Szerkesztő: Kis Lucia

Titkár és lapterjesztő: Kis Lucia

Előfizethető a református lelkészi

hivatalokban és a szerkesztőség

címén.

Előfizetési díj: egy (kalendáriumi) évre 4,20 euró.

A lapterjesztést a szerkesztőség végzi:

930 10 Dolný Štál (Alistál) 386.

E-mail: ksz@reformata.sk

Telefon: 031/55 90 141 (egyben fax és üzenetrögzítő is)

A kéziratokat nem őrizzük meg, nem küldjük vissza, rövidítésük és szerkesztésük jogát fenntartjuk. A tudósítások teljes terjedelemben megtalálhatóak a www.reformata.sk honlapon.

Nyomdai előkészítés: Kis Lukács

Nyomja: Reproffset, Dunaszerdahely

ISSN: 1335-7298

Nyilvántartási szám: EV 3628/09